

Τῷ ἔδωκε τὸ πιλίκιον τοῦ φρονευθέντος, τὸ ὁποῖον ὁ πατὴρ κατεφίλησε θερμότεατα.

— Πατέρα, κ' ἐγὼ σοῦ φέρω κἄτι τι, εἶπον ὁ μεγαλείτερος υἱός.

Καὶ τῷ ἔδωκε τὰ σειρήνια τοῦ λοχίου.

Ὁ δευτέρος υἱὸς τῷ ἐνεχείρισε τὸ ξίφος του.

— Κ' ἐγὼ, εἶπε τὸ δωδεκαετὴς ξανθὸν παιδίον, κ' ἐγὼ κἄτι σοῦ φέρω!

Καὶ ἀκτινοβολοῦν, πορφορᾶς ἔχον τὰς παρειάς, σφόδρα συγκεκινημένον τὸ παιδίον ἐνεχείρισε τὸ τιμητικὸν ἐπὶ στρατιωτικῇ ἀρετῇ μεταλλίον εἰς τὸν πατέρα του.

Ἄλλ' ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀξιωματικοῦ προσήγγιζε.

Ἐν μέσῳ τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, ὁ γέρον ἔστη αἴφνης. Διὰ τῆς χειρὸς του ἐπέβαλε σιωπὴν· προσεῖχε συντόμως τείνων τὸ οὖς εἰς ἀπομεμακρυσμένον τινὰ κρότον, ὑπ' αὐτοῦ μόνου ἀκούμενον.

— Τί εἶνε; ἠρώτησαν οἱ τρεῖς ἄνδρες.

— Σιωπὴ! εἶπεν ἐπιτακτικῶς ὁ γέρον.

Ὁ λοχαγὸς ἐποίησε κίνημα ὀδυνηρᾶς ἐκπλήξεως καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν:

— Ὁ ὑπολοχαγὸς ἐλησμόνησε τὴν διαταγὴν μου ἢ δὲν τὴν ἐνόησε.

Πράγματι ὑπόκωφος, ἀπομεμακρυσμένος κρότος ἤκούετο πλησιάζων ὀλονέν.

— Εἶνε τὰ κανόνια! ἀνέκραξεν ὁ γέρον. Εἶνε ἡ πυρβολαρχία σας...

— Ὅχι, εἶνε ἀδύνατον, ἀπήντησεν ὁ ἀξιωματικός.

— Τὴν ἀκούω σας λέγω, τὴν βλέπω, εἶνε ἡ πυρβολαρχία! Θέλω νὰ μοῦ εἰπῆτε τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ φωνὴ τοῦ γέροντος εἶχε πολὺ τὸ ἐπιτακτικόν.

— Ὅχι ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικὸς ὑψῶν τὴν φωνὴν ὅπως δι' αὐτῆς καλύψῃ τὸν κρότον τῆς διερχομένης πυρβολαρχίας.

— Σιωπήσατε! ἀνέκραξεν ὁ δυστυχὴς γέρον· θέλω νὰ σιωπήσετε ὅλοι!

Τώρα ἤκούετο εὐκρινῶς ὁ κρότος τῶν βλητοφόρων ἢ φωνῇ τῶν διαταγῶν, τὸ βᾶδισμα τῶν ἵππων.

— Ἄ! ἄ! ἀνέκραξεν ὁ ἀσθενὴς θριαμβευτικῶς. Καλὰ τὸ ἐσκέφθην ἐγώ· δότε μοι τὰ ἐνδύματά μου, θέλω νὰ ἐνδυθῶ, θέλω νὰ καταβῶ!..

— Ὅχι ὄχι, ἀνέκραξαν οἱ υἱοὶ του. Εἶσαι ἀσθενής. Δὲν εἶνε δυνατὸν.

Ἄλλ' ὁ γέρον ἀπώθησεν αὐτοὺς ἰσχυρῶς.

— Δι' ὄνομα Θεοῦ, ἀφῆτέ με. Θέλετε νὰ με κάμητε ν' ἀποθάνω; Γὰ φορέματά μου, γρήγορα! Μόλις ἐνδυθεῖς, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν δύο υἱῶν του ἐξῆλθε.

Διὰ τοῦ παραθύρου ὁ λοχαγὸς διέταξε τὴν πυρβολαρχίαν νὰ διέλθῃ ἐν σπουδῇ. Ἄλλ' ὁ

γέρον ἤδη ἦτο ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἡ κραυγὴ ἦν ἐξέβαλε ἦτο τόσον σπαρακτικὴ, ὥστε ὁ λοχαγὸς ἠναγκάσθη νὰ διατάξῃ τὴν πυρβολαρχίαν νὰ σταματήσῃ.

Ἐποβασταζόμενος ὑπὸ τῶν υἱῶν του ἐπλησίασεν εἰς τὸ τηλεβόλον τοῦ υἱοῦ του καὶ ἐνηγκαλίσθη αὐτὸ σφιγκτότατα μετ' ἀπεριγράπτου ὁρμῆς.

— Ἴδου ἡ θέσις! εἶπεν ὁ λοχαγός.

Ὁ πατὴρ ἀπέθηκεν ἐπὶ τοῦ τηλεβόλου τὸ ἴσχνον καὶ γεροντικὸν πρόσωπόν του ψιθυρίζων διὰ τῶν λυγμῶν του·

— Ἄχ! παιδί μου, παιδί μου!..

Ὁ ὑπολοχαγὸς ἀφίππευσεν, οἱ δὲ δύο πυρβοληταί, οἵτινες εἶχον ἀνεγείρη τὸν ἐτοιμοθάνατον λοχίαν ἤρχοντο μετ' αὐτόν.

— Κύριε, εἶπεν ὁ ὑπολοχαγός.

Ὁ πατὴρ ἐστράφη. Ἀνεπόλησε τὴν σκηνήν, ἢν πρό μικροῦ εἶχε διηγηθῆ αὐτῷ ὁ λοχαγός. Διὰ τῶν δύο βραχιόνων του ἐνηγκαλίσθη τοὺς δύο στρατιώτας, ἐν ᾧ ὁ ὑπολοχαγὸς ἔθετεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ πατρὸς τὸ φίλημα, τὸ ὁποῖον εἶχε δώσει εἰς τὸν νεκρὸν υἱὸν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

— Ἄ! παιδιά μου! εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς στρατιώτας ὁ γέρον.

Οἱ πυρβοληταί, εἰς νεῦμά τι τοῦ λοχαγοῦ ἐχαίρησαν στρατιωτικῶς τὴν ἐσχάτην ἐκείνην ὀδύνην· ὁ ταλαίπωρος γέρον καταβληθεὶς ὑπὸ τῆς συγκινήσεως κατέπεσεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῶν υἱῶν του.

Μετ' ὀλίγον τὸ τελευταῖον τηλεβόλον τῆς πυρβολαρχίας εἶχεν ἐξαφανισθῆ εἰς τὸ βάθος τῆς ὁδοῦ, ὁ δὲ πατὴρ τὸ ἀπεχαιρέτα διὰ τῆς χειρὸς ὡσεὶ μετ' αὐτοῦ συναπῆρχετο καὶ ὁ νεκρὸς υἱὸς του.

— ὦ, πατέρα, εἶπεν εἰς τῶν υἱῶν, ὁ ἀδελφός μας δὲν ἀπέθανε!

Ὁ δὲ γέρον ὑψώσας τὴν κεφαλὴν ἀπήντησε:

— Ὅχι δὲν ἀπέθανε. Ὅστις ἀποθνήσκει γενναίως διὰ τὴν πατρίδα δὲν ἀποθνήσκει!

(Ἐκ τῶν Racconti Militari τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτσιου).

A. Π. Κ.

Ἄγγλος τις ἐξεφράσθη μετὰ περιφρονήσεως περὶ τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος, διότι ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐφρονεῖσθαι μόνον 192 ἄνδρες, ἐν ᾧ διὰ τῶν σημερινῶν πολεμικῶν μέσων 50,000 καὶ πλέον δύνανται νὰ ἐξολοθρευθῶσιν ἐν διαστήματι ὀλίγων ὥρων. Ἐν τούτοις ἡ ἀνάμνησις τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ ἐν ἐπέδειξαντο οἱ Ἕλληνας θὰ μείνῃ ἐξάπαντος ἐν τῇ μνήμῃ τῶν λαῶν, ἐν ᾧ αἱ φοβεραὶ ἀνθρωποσφαγαὶ τῶν νεωτέρων χρόνων θὰ λησμονηθῶσιν ἴσως.